

ODRŽANA KONFERENCIJA „VODE 2021 – ODRŽIVO UPRAVLJANJE VODNIM RESURSIMA I SMART TEHNOLOGIJE“ Hotel Westin, Zagreb, 20. srpnja 2021.

dr. sc. Ivana Gudelj, znanstvena suradnica

Iako je proteklih godina ostvaren napredak u cijelom vodno-komunalnom sektoru, pokrenuti su i dovršeni brojni projekti i dalje ostaje puno otvorenih pitanja i poteškoća vezanih uz dostatno, odgovorno i u potpunosti održivo upravljanje vodnim resursima.

Stoga časopis *Komunal* kontinuirano organizira okupljanje predstavnika vodno-komunalnog sektora na kojem se raspravlja o aktualnim događajima i trendovima u gospodarenju vodama, artikuliraju se zajednički stavovi te iznose zaključci i preporuke za daljnji razvoj sektora, poboljšanje usluga te unaprjeđenje cjelokupnog poslovanja.

U hotelu Westin tako je održana *Komunalova* šesta po redu konferencija Vode 2021 – Održivo upravljanje vodnim resursima i smart tehnologije, na kojoj se uz pridržavanje epidemioloških mjera okupilo više od 100 predstavnika vodno-komunalnog sektora iz Hrvatske i regije.

Na konferenciji su osim predstavnika vodno-komunalnih tvrtki sudjelovali i predstavnici jedinica lokalne i regionalne samouprave, nadležnih državnih tijela i institucija, kao i projektanti, sveučilišni profesori, dobavljači tehnologija i ostali uključeni u poslove povezane sa vodno-komunalnom infrastrukturom. Uvodnu riječ je dao glavni urednik *Komunala* gospodin Marijan Kavran, a moderator je bio Mislav Togonal.

Na konferenciji se govorilo o aktualnim temama i problemima, kako ostvariti daljnji napredak upravljanja

vodnim bogatstvom, a bilo je riječi i o okrupnjavanju isporučitelja vodnih usluga.

POTREBNO JE UNAPRIJEDITI ZAŠTITU OKOLIŠA I JOŠ BOLJE UPRAVLJATI VODNIM BOGATSTVOM

Predsjednica Hrvatskog društva za zaštitu voda dr. sc. Mara Pavelić istaknula je kako je vrlo važno da nam očuvanje vodnih resursa za buduće generacije bude strateški cilj te je naglasila kako nam stanje u zaštiti okoliša i vodnom gospodarstvu nije dostatno zadovoljavajuće. Pavelić je također ukazala da se Hrvatsko gospodarstvo ima priliku pozicionirati kao regionalni lider u zaštiti okoliša.

S riječima dr. Pavelić složio se i prof. dr. sc. Vladimir Andročec, predsjednik Akademije tehničkih znanosti Hrvatske. Dodao je također kako čovjek ugrožava vode upravo svojim sebičnim pristupom jer želi podrediti prirodu svojim interesima, potrebama i željama. „Vjerojatnosne značajke ne podnose deterministički pristup ljudi koji bi htjeli da Zemlja bude njihova dnevna soba“, mišljenje je profesora Andročeca.

SVE VEĆA PRIJETNJA KLIMATSKIH PROMJENA I NIKAD VEĆA ULAGANJA U VODNO-KOMUNALNU INFRASTRUKTURU

Generalni direktor Hrvatskih voda mr. sc. Zoran Đuroković informirao je nazočne kako se aktualno provode rekordno velika ulaganja u vodno-komunalni sektor. Naveo je da su realizirane tisuće kilometara nove kanalizacijske mreže, stotinjak uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i kilometri cjevovoda. Đuroković je ukazao kako je značajno podignuta ljestvica pripreme i realizacije te da je trenutno u pripremi između 30 i 40 novih aglomeracija. Također se osvrnuo i na sve učestaliji problem poplava i klimatskih promjena te je, u tom kontekstu, istaknuo da postoje 34 ispostave diljem Hrvatske i spremnost za brzo reagiranje na svim

Slika 1: Otvaranje konferencije Vode 2021 – održivo upravljanje vodnim resursima i smart tehnologije

Slika 2: Sudionici konferencije Vode 2021 – održivo upravljanje vodnim resursima i smart tehnologije

Slika 3: Glavna panel rasprava - krapinsko-zagorski župan Željko Kolar, županica Karlovačke županije Martina Furdek Hajdin, virovitičko-podravski župan Igor Andrović, predsjednik Fokusa Davor Nađi i Vesna Trbojević, načelnica Sektora djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje u MINGOR-u.

Slika 4: Elizabeta Kos, ravnateljica Uprave za vodno gospodarstvo i zaštitu mora, MINGOR

Slika 5: Generalni direktor Hrvatskih voda mr. sc. Zoran Đuroković

Slika 6: Predsjednica Hrvatskog društva za zaštitu voda dr. sc. Mara Pavelić

područjima. Aktualne obilne kiše ukazuju na područja gdje je potrebno postići još veću brzinu djelovanja. Klimatske promjene su veliki problem, smatra Đuroković, uz napomenu da od svih naših rijeka, jedino Dunav u zadnjih 20 godina nije postavio rekord. Đuroković je ukazao i na porast cijena građevinskog materijala što bi moglo imati negativan utjecaj na vodno-komunalne projekte u narednom periodu.

PLANOM OPORAVKA OSIGURAVAJU SE MILIJARDE ZA POTREBE VODNOG KOMUNALNOG SEKTORA

Ravnateljica Uprave za vodno gospodarstvo i zaštitu mora Elizabeta Kos, informirala je o tome kako se aktualno intenzivno radi na Višegodišnjem programu gradnje komunalnih vodnih građevina, koji je iznimno važan budući da bez njega neće biti moguće koristiti sredstava iz sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira Europske unije. Također je dodala i kako je dobra vijest da su osigurana značajna sredstva za vodno-komunalni sektor i u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti, odakle vodno gospodarstvo dobiva 5,25 milijardi kuna.

OKRUPNJAVANJE ISPORUČITELJA IMA PREDNOSTI, ALI NIJE UVIJEK NAJBOLJE RJEŠENJE

U glavnoj panel-raspravi sudjelovali su krapinsko-zagorski župan Željko Kolar, županica Karlovačke županije Martina Furdek Hajdin, virovitičko-podravski župan Igor Andrović, predsjednik Fokusa Davor Nađi i Vesna Trbojević, načelnica Sektora djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje u MINGOR-u.

„Jako je dobro da idemo u smjeru okrupnjavanja. Nema potrebe da svaki mali grad ima svoje poduzeće“, kazao je Nađi te dodao da isto tako ne treba prisiljavati one koji si to mogu priuštiti da nužno idu u smjeru integracije.

„Hvalevrijedni projekti aglomeracija koji se provode na području čitave RH onemogućuju nekim JLS da sudjeluju u tim projektima pa moraju svoju vodoopskrbu i odvodnju prenijeti u vlasništvo velikih distributera da bi taj projekt mogao ići dalje“, kazao je župan Kolar.

Župan Igor Andrović istaknuo je kako su na području Virovitičko-podravke županije ukupno četiri vodno-komunalne tvrtke. „Trenutno u našoj županiji imamo četiri isporučitelja vodnih usluga sa sjedištima u Pitomači, Virovitici, Slatini i Orahovici. Novim paketom zakona predviđeno je da će biti jedan isporučitelj na području Virovitičko-podravke županije, tako što će manji isporučitelji biti pripojeni većem isporučitelju. To bi značilo da Virkom preuzima ulogu glavnog isporučitelja. Trenutno na području županije imamo 700 milijuna kuna vrijednih aglomeracija, a pokazalo se da mali isporučitelji nisu pripremljeni i nemaju dovoljno iskustva za provedbu velikih EU projekata. Primjer je Aglomeracija Pitomača. Nakon dugogodišnje pripreme, predane studije izvodljivosti, tom studijom izvodljivosti je utvrđeno da im projekt nije prihvatljiv i održiv zbog kriterija EU cijene

vode u budućnosti, koja ne smije biti veća od 3 % neto raspoloživog dohotka kućanstva. U tom trenutku, Virkom d.o.o. Virovitica ustupio je svoje resurse te preuzeo ulogu investitora kako bi se isti projekt mogao realizirati uz uvjet EU da se do kraja realizacije projekta Vodakom mora pripojiti Virkomu, odnosno, mora biti jedinstveni isporučitelj vodnih usluga na cjelokupnom području." Sudionici panela su se složili kako je ovo dobar primjer okrupnjavanja, a župan Andrović je nastavio: „Trenutno se isti projekt uspješno realizira kroz izgradnju mreže na području Pitomače. Okrupnjavanje vodnih isporučitelja ima svoje prednosti, jer će doći do povećanja sigurnosti vodoopskrbe, standardizacije kvalitete isporuke, racionalizacije troškova. Jedna od značajnih prednosti je i bolje iskorištavanje, optimizacija i racionalizacija postojeće opreme koju posjeduju naši isporučitelji vodnih usluga. U slučaju problema pri pojedinim crpilištima na području županije prednost je što će se spajati postojeći sustavi u jedinstvenu mrežu i neće dolaziti do prekida vodoopskrbe jer će cijela mreža biti povezana sa svim vodocrpilištima. Po izvršenom okrupnjavanju, bit će jedinstvena cijena vodnih usluga na cijelom uslužnom području i jedinstvena cijena za pravne i fizičke osobe što trenutno nije slučaj.“

„Pobornik sam okrupnjavanja. Na području Karlovačke županije imamo aglomeracije koje su u realizaciji pa ta društva idu ka objedinjavanju. Nažalost, imamo problem što imamo veliku površinu koja je rijetko naseljena pa nam je izuzetno teško dokazivati priuštivost“, rekla je karlovačka županica Martina Furdek Hajdin.

Vesna Trbojević ispred MINGOR-a je odgovorila na prozivke kako je okrupnjavanje čisto administrativna integracija. „Ne slažem se da je riječ o čisto administrativnoj integraciji. Želi se postići priuštivost cijene vodnih usluga na uslužnom području. Mi aglomeracije krećemo raditi na urbanim područjima s većim raspoloživim dohotkom stanovništva i idemo prema ruralnim područjima gdje imamo niži raspoloživi dohodak. Na razini države moramo imati solidarnost jer će ruralna područja teško postići priuštivost“, rekla je Trbojević.

Slijedom rasprave zaključeno je kako okrupnjavanje isporučitelja ima brojne prednosti i u pravilu je dobra inicijativa, ali striktno držanje administrativnih procedura nije uvijek najbolje rješenje.

Hrvatska ima neprocjenjivo vodno bogatstvo. Sa zalihama vode od 28.800 m³ po glavi stanovnika u samom je vrhu EU-a. Zaštita voda, kao jednog od najvažnijih resursa, mora biti prioritet i pojedinaca i države.

Rast potrebe za vodom i negativni učinci klimatskih promjena uzrokuju i sve veći pritisak na vodne resurse.

Stoga su ovakva okupljanja predstavnika vodno-komunalnog sektora i partnerskih dionika na kojima se raspravlja o aktualnim događajima i trendovima u gospodarenju vodama, artikuliraju zajednički stavovi te iznose zaključci i preporuke za daljnji razvoj sektora, poboljšanje usluga i unaprjeđenje poslovanja, dragocjeni i neophodno potrebni da bi voda dobila dostatnu skrb, a građanima omogućila priuštivost te vode. ■